

LATVIJAS VIDES, ĢEOLOĢIJAS
UN METEOROLOĢIJAS CENTRS

Pretplūdu pasākumu programmas sagatavošana un SMART pieeja

TATJANA KOĻCOVA

SANĀKSME PAR PLŪDU RISKA PĀRVALDĪBAS PLĀNU 2022. - 2027. GADAM UN
PRETPLŪDU PASĀKUMU PROGRAMMAS SAGATAVOŠANU

22.10.2020.

SMART PIEEJA PASĀKUMU PROGRAMMAS SAGATAVOŠANĀ

Plūdu direktīvas ieviešanas 2.ciklā uzsvars tiek likts uz SMART (konkrēts, izmērams, sasniedzams, nozīmīgs un saistītais ar laiku) mērķu izvirzīšanu.

SMART PĪEEJA PASĀKUMU PROGRAMMAS SAGATAVOŠANĀ

- **SPECIFIC** (konkrēts): Izteikt tieši, ko jūs gribat paveikt (kurš/kuri, kas, kurā vietā, kāpēc)
- **MEASURABLE** (izmērams): Kā jūs demonstrēsiet un novērtēsiet, cik lielā mērā mērķis ir sasniegts?
- **ACHIEVABLE** (sasniedzamais): Vai tas ir iespējams? Vai jūs varat to kontrolēt / ietekmēt?
- **RELEVANT** (nozīmīgs): Vai mērķis šobrīd ir nozīmīgs un saistīts ar jūsu dzīvi vai biznesu?
- **TIME-BOUNDED** (saistītais ar laiku): Kas ir pietiekami objektīvs laika grafiks?

A photograph showing a flooded rural area. In the center, a small wooden house with a steep, dark roof is partially submerged in brown, murky water. To the right, a larger, light-colored house with a brown roof is also partially flooded. The background is filled with lush green trees. The sky is overcast and grey. The water reflects the surrounding greenery and the overcast sky.

2. CIKLA PLŪDU PLĀNU 2022.-2027. GADAM PASĀKUMU PROGRAMMA

Foto: LETA

PASĀKUMU PROGRAMMAS AKTUĀLAS NOVIRZES

- Pali (sniega kušanas un lietus kombinācija);

Photo: Christopher Voitus

- Jūras vējuzplūdi;

Foto: LETA/AFP

- Lietus plūdi;

Foto: Aldis Zaļūksni

- Jūras un upju krastu erozijas procesi.

Foto: Valmieras ziņas

KLIMATA PĀRMAIŅAS IETEKME UZ PLŪDIEM

Latvijas plūdu karte 2100. gadam ir sagatavošanas procesā

- **Pali (sniega kušanas un lietus kombinācija)**
Palu līmeņiem un caurplūdumiem ir tendence samazināties, lietus izraisīti plūdi palielinās
- **Jūras vējuzplūdi**
Ņemot vērā jūras vidēja līmeņa celšanos, jūras plūdi arī var paaugstināties
- **Lietus plūdi**
Palielināsies lietus plūdu skaits gan ziemā, gan vasaras-rudens sezonās

PLŪDI UN PLĀNOTIE PROJEKTI

	DUBA	VUBA	GUBA	LUBA
Kāda veida plūdi nodarījuši zaudējumus?				
Pavasara plūdi	15	6	7	3
Jūras vējuzplūdi	1	1	4	2
Lietus plūdi	23	5	4	2
Citi	1/ledus	1/bebri		1/ HES
Plānotie projekti plūdu riska mazināšanai 2022.-2027. gada periodā				
Aizsargdambji	4		2	
Sūkņu staciju būvēšana/atjaunošana	1	1	3	
Pilsētas lietusūdens sistēmas sakārtošana	2	2	3	
Meliorācijas sistēmu sakārtošana	3			
Upju gultnes atjaunošana	1	1	3	2
Krasta nostiprināšana	3	1	4	
Zaļās infrastruktūras elementi	3	3	2	
Citi			1/ NAI	

ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PASĀKUMU

Jau kopš seniem laikiem tiek praktizētas dažādas plūdu kontroles metodes. Šīs metodes ietver:

- augu stādīšanu, lai saglabātu papildus ūdeni,

- terases kalnu nogāzēs līdz lēnai plūsmai lejup pa nogāzi,

- «plūdu ceļu» (cilvēka veidotie kanāli, lai novirzītu palu ūdeni) būvniecību.

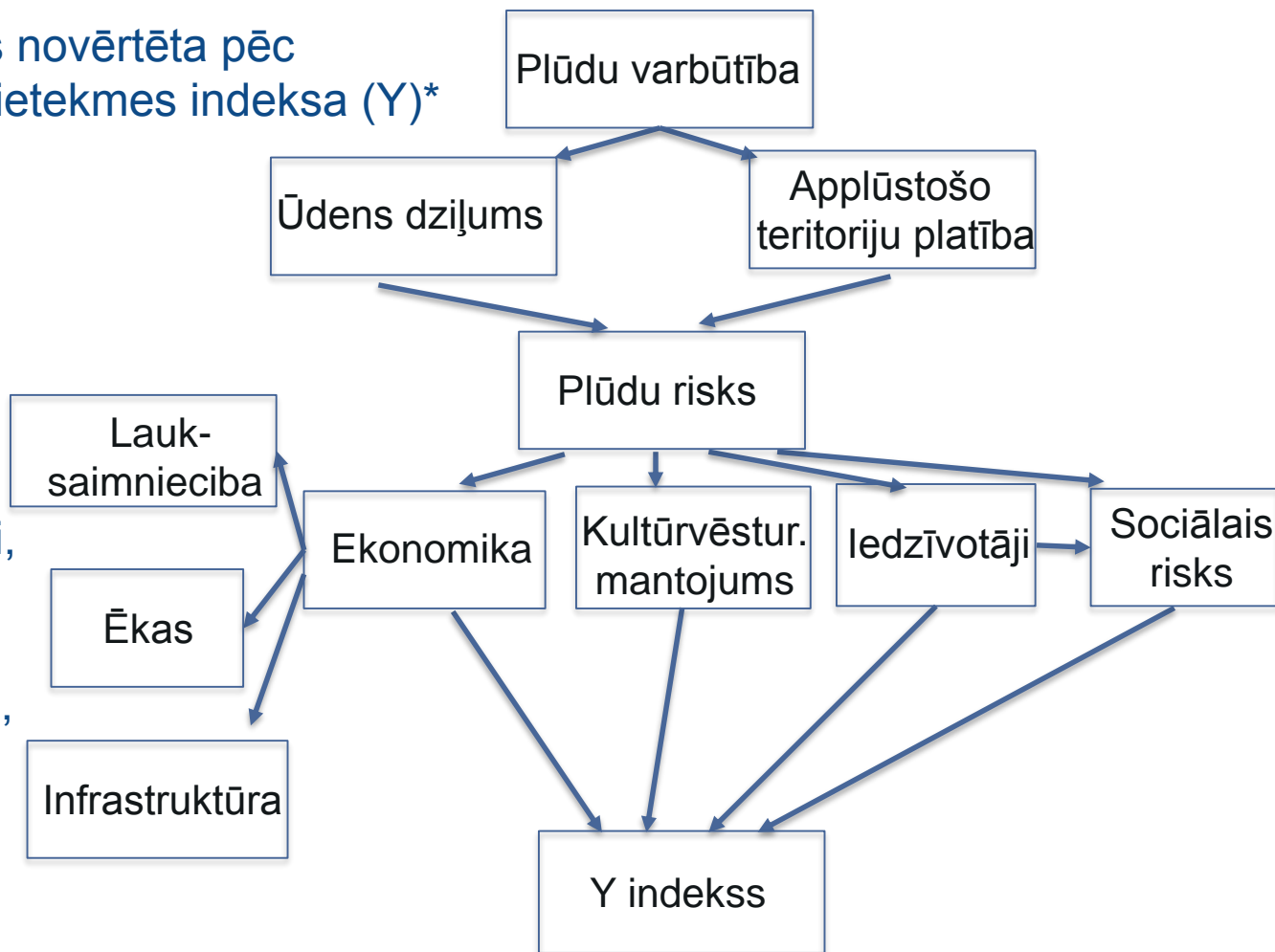
PASĀKUMU PRIORITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Pasākumu prioritāte tiks novērtēta pēc teritorijas Kopējā plūdu ietekmes indeksa (Y)*

Kopējā plūdu ietekmes indeksa pamatā ir sekojoši rādītāji:

- iedzīvotāju skaits applūstošajā teritorijā,
- zaudējumi ekonomikai,
- zaudējumi, kas saistīti ar kultūrvēsturiskā mantojuma applūšanu,
- apdraudējums sociālā riska grupām.

*Metodika plūdu ietekmes novērtējumam un plūdu izraisīto zaudējumu aprēķiniem Latvijā. LVGMC, 2016.

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/Ar_Pludu_Direktivas_ieviesanu_s_aistitie_materiali/Metodika_pludu_zaudejumu_aprekiem_LVGMC_2017.pdf

KOPĒJAIS PLŪDU IETEKMES INDEKSS 2016.-2021.

Nr.	Teritorijas nosaukums	Riska indekss (Y) pali/vējuzplūdi	Novērtētais plūdu risks	Plūdu riska iespējama paaugstināšana klimata pārmaiņas saistībā
Gaujas UBA				
1.	Carnikavas novads***	0.87/1.23	pali, vējuzplūdi	
2.	Ādažu novads	0.88/2.28	pali, vējuzplūdi	
Lielupes UBA				
3.	Jūrmalas pilsēta	1.05/2.50	pali, vējuzplūdi	vējuzplūdi, lietus plūdi
4.	Jelgavas pilsēta	3.00/N**	pali	lietus un ledus plūdi
5.	Vecbērzes polderis	0.97/N	pali	lietus plūdi
Ventas UBA				
6.	Ventspils pilsēta	0.98/1.49	pali, vējuzplūdi	vējuzplūdi, lietus plūdi
7.	Liepājas pilsēta	1.05/2.48	pali, vējuzplūdi	vējuzplūdi, lietus plūdi
8.	Užavas upes polderi***	0.55/0.56	pali, vējuzplūdi	vējuzplūdi, lietus plūdi

Augsta prioritāte ir visām teritorijām ar $Y > 1.2$;
 Vidēja prioritāte ir visām teritorijām ar $1.2 \geq Y \geq 0.7$;
 Zema prioritāte ir visām teritorijām ar $Y < 0.7$

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Tatjana Koļcova

LVGMC Iekšzemes ūdeņu nodaļas vecākais speciālists

6777020

Tatjana.kolcova@lvgmc.lv